համար (Պատկ· 42)։* Օրհլիականերից մէկի վերին ճակատին առաքեալների քանդակները կան, հագուստներն ու ձեւակերպութիւնները նման Լուսաւորչի քանդակին (Պատկ· 38), նման նաեւ Անանասարեան վարժարանի Ժ· դարի աւետարանի մէջ պահուած կրկնապիր հաւուածի սիրիական վերսիայով աւետման հրեշտակի հագուստին· ասել է, թէ աշխարհիկ պատկերները ազգական են, սրբոց ասորական կամ արեւելեան քրիստոնեական, որ ուշադրութեան արժանի երեւոյթ է յաշարժանի բնոյթն ու ծագման հանգամանքները որոշելու համար։

Պատկ· 44բ·

Ապա մկրտութեան աւետարանը, որ մէկն է արեւելքում հնագոյն երեւոյթներից նոյն նիւթի, Ս· Հոգու ազատնակերպ էջման հանգամանքով, որ քրիստոնէական արուեստի մէջ երեան է գալիս Դ–Ե· դարերի սարկոֆագների եւ դիպտիխների քանդակների մէջ։ Նոյնը ունինք էջմիածնի յայտնի աւետարանի փղոսկրեայ կազմի քանդակների մէջ, այն սարբերութեամբ միայն, որ այնտեղ հոմէական–աւետնական դրոշմ է կրում որոշ չափով, իսկ այստեղ ոչ։ Մկրտութեան աւելի պարզ տեսարաններ, բայց հետեւեան խորին կնիքով, ունինք գերեզմանական ուրիշ կոթողների վերայ, ինչպէս Թալինում, որ Ս· Հոգին կոպին բռնած պահակ է դնում Յիսուսի գլխին (Պատկեր 43), որպիսի երեւոյթի համար եւ դրսեւոր վկայութիւն ունինք Զ· դարի վերջերի կամ է–ի սկզբի հայ մատենագրութեան մէջ։ Վրդանէս քերթողը Ագուանից գրած թղթի մէջ բողոքում է այդպիսի հասկացողութեան դէմ,

*Կայիրէի Կոպտական Թանգարան No. 239։

*Արարատ· 1896· 481։ Տես նաեւ մեր «Հաւուց Թառի Ամենափրկիչը»· 1937· երեւան· եր· 49։